

Teksts: Vineta Vilcāne
Foto: no «būvēt» arhīva

Dīķis privātā saimniecībā. Ko der zināt, pirms to rakt

Ūdenstilpes esamība īpašumā vai tā tuvumā palielina paša īpašuma vērtību, dod iespēju saimnieciskām darbībām, arī piedāvā atpūtas iespējas. Ja upju un ezeru atrašanās vieta ir dabā noteikta, tad savā saimniecībā ierīkot dīķi var ikviens. Vienīgais, ir svarīgi, kas jāņem vērā un kādas darbības jāveic, lai dīķis tiktu izrakts likumīgi un īpašniekam nebūtu nepatīkšanas.

Pirms ķerties pie dīķa rakšanas, zemes īpašniekam nepieciešams iecerēto darbību saskaņot ar vietējo pašvaldību un saņemt citu iestāžu atļaujas. To nepieciešamība ir atkarīga gan no iecerētā dīķa izmēriem, gan rakšanas rezultātā iegūtā materiāla tilpuma un tā realizēšanas mērķiem. Dīķis ir hidrotehniska būve, tāpēc tā ierīkotajam ir saistoši Ministru kabineta izdotie noteikumi "Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība" un noteikumi "Vispārīgie būvnoteikumi". Visos gadījumos par dīķa rakšanu ir jāinformē vietējās pašvaldības būvvalde. Ja dīķi iecerēts rakt valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa

aizsardzības zonā, nepieciešams saņemt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauju. Jāņem vērā arī, vai dīķa rakšana neskar zemē esošās inženierkomunikācijas. Tādā gadījumā darbības jāaskaņo arī ar attiecīgo inženierkomunikāciju īpašniekiem. Vēl jāraugās, vai dīķi nav paredzēti rakt dabas aizsargājamā teritorijā. Katra dīķa ierīkošana ir individuāla situācija, tāpēc dokumentācija un nepieciešamā saskaņošana var atšķirties.

Pirms rakt dīķi, jāpārlicinās par ūdens esamību

Valsts vides dienesta speciālisti norāda, ka reizēm cilvēki dīķu ierīkošanai izvēlas nepiemērotas vietas – dīķis tiek izrakts, bet ūdens tajā neparādās. Lai šāda situācija nerastos, nepieciešams veikt vietas ģeoloģisko izpēti. Šādus pakalpojumus sniedz privātie uzņēmumi. Kā LV portālam norādīja šādu pakalpojumu sniedzējs, parasti ir nepieciešami divi

urbumi un izmaksas esot ap 200 latiem. Izpētes rezultātā tiek noteikti slāņi, norādīts, cik dziļu dīķi vēlams rakt vai cik lielu dziļumu vēlams nepārsniegt. Ja dīķa ierīkošana nav steidzama, ir vērts apsekot savu īpašumu un vizuāli novērtēt augsnes virskārtu. Piemēram, ja kādā vietā arī karstās vasarās turas mitrums vai vieta ir purvainā un klāta ar kūdras slāni, tad visticamāk, ka, izrokot dīķi, šajā vietā ūdens būs. Pirms rakt dīķi, jāizvēlas tā lietošanas mērķis – zivju audzēšana, ainavas papildināšana, lopu dzirdīšana vai kāds cits. No tā atkarīgs, kādu dīķi veidot un kā to apsaimniekot.

Dīķa platība mazāka par 0,1 hektāru

Par dīķa, kura virsmas laukums vienas zemes vienības robežās nepārsniedz 0,1 hektāru, ierīkošanu ir jāinformē vietējā pašvaldība un iecere jāaskaņo ar tās būvvaldi. Nekustamā īpašuma īpašniekam, nomniekam, lietotājam vai tā pilnvarotai personai attiecīgās pašvaldības būvvaldē ir jāiesniedz:

- zemes robežu plāns,
 - ja zeme ir meliorēta, zemes īpašuma meliorācijas pasēs datu izkopējums divos eksemplāros ar iezīmētām būvju atrašanās vietām un pierakstītiem galvenajiem parametriem – dīķa garumu, platumu un dziļumu.
- Būvvalde izskatīs šo pieteikumu un sniegs atbildi – akceptēs vai noraidīs ieceri. Pašvaldība, izskatot pieteikumu, izvērtēs dīķa atbilstību teritorijas plānojumam, vai dīķis nav ielānāts aizsargājamā dabas teritorijā utt. Pēc pašvaldības atļaujas saņemšanas var ķerties pie dīķa rakšanas darbiem. Šāda izmēra dīķim nav nepieciešama būvniecības iesnieguma-uzskaites karte, būvprojekts vai būvatļauja. Vienīgais izņēmums ir par derīgo izrakteņu izmantošanu (skat. tālāk).

Dīķa platība lielāka par 0,1 hektāru

Dīķa ierīkošanas process būs laikietilpīgāks, ja tā virsmas laukums vienas zemes vienības robežās pārsniedz 0,1 hektāru. Šajā gadījumā būs nepieciešams būvniecības iesnieguma-uzskaites karte, būvprojekts un būvatļauja.